

З'їзди, конференції, наради

ДО 150-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ С.Л. ФРАНКФУРТА (1866 – 1954)

Відповідно до Постанови Верховної Ради України № 971–VIII від 2 лютого 2016 року «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2016 р.» зі змінами або скоріше доповненнями до неї за № 1069–VIII від 31 березня, 1088–VIII від 13 квітня, № 1458–VIII від 12 липня, № 1753–VIII від 16 листопада 2016 р. у минулому році на державному рівні було урочисто відзначено 150-річчя від дня народження видатного вченого-агробіолога, одного з організаторів сільськогосподарської дослідної справи та академічної науки в Україні, професора Соломона Львовича Франкфурта (1866–1954).

Ініціатором цього була Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України. Створені вченим, як тоді називали, «Храми Соломона», нинішні Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН, ННЦ «Інститут землеробства НААН», Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН і разом з академіком В.І. Вернадським — Національна академія наук України, продовжують донині презентувати найвизначніші здобутки нації на ниві науки та освіти, відомі в цивілізованому світі. Якщо додати до цього інші надбання професора С.Л. Франкфурта щодо остаточного ствердження у світовій науковій практиці понять — культури цукрового буряку і культури насіння, а також контрольно-насінневої справи в Україні та громадську, політичну, державну й дипломатичну діяльність у 1917–1920 рр., то ініціативу НААН, підтриману профільними комітетами Парламенту, міністерствами освіти та науки, аграрної політики та продовольства, закордонних справ, Київською обласною державною адміністрацією і НАН України, слід вважати надзвичайно актуалізованою

у світлі справжніх європейських цінностей в умовах євроінтеграції. Усі згадані відомства були і співорганізаторами відповідних заходів, передбачених постановою Президії НААН від 26 серпня 2016 р.

Перший із них відбувся 17 листопада 2016 р. у Миронівському інституті пшениці імені В.М. Ремесла НААН (с. Центральне Миронівського району Київської області), де президент НААН, академік Я.М. Гадзало, директор установи, член-кореспондент НААН О.А. Демидов та народний депутат України М.І. Кучер відкрили іменний пам'ятний знак С.Л. Франкфурту з надписом на трьох мовах (державній, литовській, івриті) за ескізом і фінансовою підтримкою генерального директора ДУ «Укрдержродючість» І.П. Яцука. Перед присутніми з вітальним словом виступив аташе з питань культури Литовської Республіки в Україні Ю. Гієдріс. На зібранні колективу та гостей всесвітньовідомої установи за багаторічну плідну діяльність на ниві наукового забезпечення сільського господарства інститут отримав Грамоту Верховної Ради України. Грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед українським народом» було нагороджено директора ДП «Дослідне господарство «Еліта»» Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН, доктора сільськогосподарських наук В.С. Кочмарського. Директор ННСГБ НААН, академік В.А. Вергунов у доповіді перед зібранням «Професор Шлім Франкфурт та його «Храм Соломона» — Миронівська сільськогосподарська дослідна станція з культури й селекції цукрових буряків» ще раз на основі новітніх архівних документів із США, Литви, Німеччини та Росії довів, що такого визнання вдалося досягти завдяки започаткуванню першої

програми наукових досліджень, створенню матеріально-технічної бази, підбору кадрового потенціалу. Від імені Інституту історії аграрної науки освіти та техніки ННСГБ НААН до музею Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН було передано зібрані архівні документи та інші матеріали стосовно діяльності першого директора станції С.М. Тулайкова, який був учнем і провідником ідей професора С.Л. Франкфурта.

18 листопада 2016 р. у Національній науковій сільськогосподарській бібліотеці НААН під егідою посольств Литовської Республіки та Держави Ізраїль в Україні відбулася міжнародна науково-практична конференція, присвячена ролі професора С.Л. Франкфурта в історії України.

У її роботі взяли участь 207 осіб із 55-ти наукових установ і навчальних закладів різних систем і відомств України.

До визначної події за ініціативою і проєктом ННСГБ НААН та фінансової підтримки ДПДГ Панфільської дослідної станції ННЦ «Інститут землеробства НААН» було виготовлено поштову марку, присвячену ювілейній річниці від дня народження С.Л. Франкфурта. Церемонія спецпогашення відбулася за участі начальника центру філателістичної продукції Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта» Н.В. Мухіної, Надзвичайного і Повноважного Посла Литовської Республіки в Києві Марюса Януконіса й Надзвичайного і Повноважного Посла Держави Ізраїль в Україні Єліава Белоцерковські.

Робота конференції складалася з 2-х частин: пленарної і секційної. Відкрив конференцію віце-президент НААН, академік В.М. Жук. Були зачитані вітання, що надійшли до оргкомітету конференції від Президента України П.О. Порошенка, Голови Верховної Ради України А.В. Парубія, Міністра освіти та науки України Л.М. Гриневич, Міністра аграрної політики та продовольства України Т.В. Кутового та Президента НАН України, академіка Б.Є. Патона. До учасників конференції звернулися заступник міністра освіти і науки України М.В. Стріха, голова підкомітету з питань освіти Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України, народний депутат України Т.Д. Кремень та заступник голови Комітету Верховної Ради України

з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин, голова підкомітету з міжнародно-правових питань та внутрішньопереміщених осіб, народний депутат України Г.В. Логвінський. Останній вручив Почесну Грамоту Верховної Ради України «За особливі заслуги перед українським народом» продовжувачу наукових ідей С.Л. Франкфурта, нині головному науковому співробітнику ННСГБ НААН, професору В.В. Шелепову. У своєму виступі Надзвичайний і Повноважний посол Литовської Республіки М. Януконіс подякував організаторам конференції за ініціативу (вперше у взаєминах між нашими країнами) відзначення на державному рівні 150-річчя від дня народження відомого вченого, установаження пам'ятного каменю та випуску марки литовцю за народженням С.Л. Франкфурту. Надзвичайний і Повноважний Посол Держави Ізраїль в Україні Е. Белоцерковські подякував працівникам Інституту історії аграрної науки, освіти та техніки ННСГБ НААН та його керівникові за вшанування неординарної особистості єврейського походження С.Л. Франкфурта, діяння якого не обмежуються лише Україною, Литвою та Ізраїлем, а мають планетарне значення для науки і стабільності світового багатонаціонального співтовариства. Національна академія аграрних наук України рішенням Президії від 28 жовтня 2016 р. за плідну наукову співпрацю на ниві зміцнення дружніх українсько-литовських й українсько-ізраїльських відносин у напрямках галузевого дослідництва щодо вивчення спільної історії нагородила Подякою НААН М. Януконіса, Е. Белоцерковські, почесного консула Литовської Республіки в Україні Є.М. Лаврова та народного депутата України Г.В. Логвінського.

У пленарній частині виступили:

академік НААН В.А. Вергунов з науковою доповіддю «Професор С.Л. Франкфурт (1866–1954) — учений-агробіолог, державний і громадський діяч: повернення із забуття (до 150-річчя від дня народження)». Під час виступу відбулася презентація монографії «С.Л. Франкфурт та Україна» та бібліографічного покажчика наукових праць «Професор Соломон Львович Франкфурт»; директор Інституту рукопису НБУ імені В.І. Вернадського НАНУ, член-кореспондент НАНУ Л.А. Дубровіна — «С.Л. Франкфурт

і створення Національної академії наук України»; головний науковий співробітник Інституту історії України НАНУ, професор Р.Я. Пиріг — «Урядова діяльність Соломона Франкфурта у добу гетьмана Павла Скоропадського»; головний науковий співробітник Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, академік НААН Б.Я. Панасюк — «Наукові і практичні дослідження в галузі цукрового виробництва»; директор Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, академік НААН М.В. Роїк — «Культура цукрового буряку в Україні: інституалізовані здобутки»; директор Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН, член-кореспондент НААН О.А. Демидов — «Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН — історичні етапи становлення, сьогодення та перспективи розвитку»; головний науковий співробітник ННЦ «Інститут землеробства НААН», професор Е.Г. Дегодюк — «Сторінки історії життя С.Л. Франкфурта, пов'язані з ННЦ «Інститут землеробства НААН».

Робота конференції продовжилася в 5-ти секціях: історія і сучасність вітчизняної агрономії; природознавство в контексті еволюції наукової думки; становлення й розвиток вітчизняної сільськогосподарської справи як галузі знань та організації; організація наукового забезпечення ведення сільського господарства: стан та перспективи; інформаційно-бібліотечне супроводження науково-освітнього галузевого процесу.

Під час роботи зібрання функціонувала розгорнута книжкова виставка, підготовлена співробітниками бібліотеки, яка демонструвала наукові і науково-популярні праці С.Л. Франкфурта українською, російською, німецькою та англійською мовами з питань агрономії, аграрної економіки, агрохімії, переробки сільськогосподарської продукції, методології та організації галузевого дослідництва, а також матеріали про нього тощо.

Робота конференції у напрямках подальшого розгортання галузевого дослідництва й інтеграції національного інтелектуального потенціалу та зарубіжного досвіду для пришвидшення інноваційного розвитку України була плідною і конструктивною. Усі присутні стали свідками того, як уперше в історії незалежної України на державному рівні вшановується пам'ять професора С.Л. Франкфурта. На пантеони слави України повернуто ім'я сина свого народу, який став одним із перших депутатів Київської міської думи та Київського губернського земського зібрання в березні 1917 р. від єврейського населення і разом з академіком В.І. Вернадським у листопаді 1918 р. став фундатором функціонування академічної науки в Україні, включаючи аграрну.

***В.А. Вергунов, академік НААН,
директор ННСГБ НААН,
керівник Інституту історії
аграрної науки, освіти та техніки***